

שבוע טוב מאולפנת חורב

"ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים" – הרב עודד

מה שלבן עולל לו במשך עשרים השנים בהם היה יעקב בבית לבן. אולם מעבר לערך שבעשיית השלום עם לבן, יעקב רצה לחנך את בניו למידת השלום.

יעקב היה יכול לפנות לבניו ולצוות עליהם לעזור לו לבנות את גל העד כדרך שאב מצווה על בניו, אבל אז, אומר הנצי"ב, בניו לא היו נרתמים לעשיית השלום עם לבן מתוך רצון והזדהות פנימית, אלא בשל ציוויו של אביהם יעקב. יעקב הבין שאם הוא רוצה שבניו יפנימו את הערך שבמעשיו, עליו לרתום אותם לעזרתו לא בדרך של ציווי, אלא באופן שהוא קורא להן, כאילו הם אחיו, ומשתף אותם בכריתת הברית עם לבן, באופן שהם יכולים לבחור להיות לאביהם יעקב לעזר. וכך מתוך בחירה יהיו שותפים לעשיית השלום עם לבן.

הרב אלימלך בר-שאל בספרו "ריח מים" עומד גם הוא על הביטוי שבו יעקב משתמש וקורא לבניו אחיו, ואומר: "הורים, ובייחוד הורים מסורים ביותר, מצפים ליחס של כבוד מצד ילדיהם. ואמנם זוהי מצנת התורה: 'כבד את אביך ואת אמך', 'איש אמו ואביו תיראו'. גדולה וקדושה וחמורה היא מצוה זו, ואשרי מי שזוכה לקיימה כמאמרה, בשלמותה, בכל דקדוקיה וכוונותיה. אבל גם על ההורים ישנה חובת כיבוד כלפי ילדיהם שנתבגרו. זהו חלק ממצות חינוך שההורים מצווים עליו. על ההורים לזכור שילדים שנתבגרו דורשים הכרה בבגרותם, ואינם רוצים שיוסיפו לראות בהם ילדים. ואם אין מכירים בבגרותם, או אפילו מתעלמים ממנה גרידא, הרי הם נוטים להוכיח את בגרותם על ידי התמרדות [= מרד] בדיבור או גם במעשה, וסופה מי ישורנה ומי ישערנה. על ההורים להכיר מיד בסמיני בגרות גופנית ורוחנית של ילדיהם, להסתגל אליה ולהכיר בה, ולהוכיח הכרה זו להלכה ולמעשה. אז יוכלו [ההורים] מחדש להיות מחנכים טובים ונשמעים לילדיהם שנתבגרו" על פי הרב בר שאל, ילדים מצווים על כיבוד אב ואם ועל מורא אב ואם, ובאמת אנו מצפים זאת מילדינו. אולם בצד חובת הילדים לכבד את הוריהם, גם ההורים חייבים להכיר בילדיהם ובאישיותם. הורים חייבים להבין שעם השנים בניהם גדלים ומפתחים אישיות משל עצמם. על ההורים לכבד את ילדיהם ולהכיר בעצמאותם. הורים אשר לא מסוגלים לכך, עלולים להביא את ילדיהם למרוד בהם. לעומת זאת, הורים אשר רוצים כי ילדיהם יכבדו אותם וישמעו להם גם כאשר הם גדלים, מוכרחים לכבד את ילדיהם.

ומסיים הרב בר שאל "אשרי ההורים העומדים במאמץ זה בכל יכולתם, ואשרי הילדים הזוכים להורים כאלה".

לקראת סוף פרשת ויצא, לאחר שלבן רודף אחרי יעקב ומשפחתו, אומר לבן ליעקב (בראשית ל"א מ"ד) "ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד ביני ובינך" יעקב מסכים לבקשתו של לבן ואז מתארת התורה "ויקח יעקב אבן וירימה מצבה ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויעשו גל ויאכלו שם על הגל". ולכאורה קשה, מה פשר הדברים "ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים" מי הם אחיו של יעקב שאליהם הוא פונה? רש"י במקום כותב בשם מדרש רבה, "לאחיו" – הם בניו שהיו לו אחים נגשים אליו לצרה ולמלחמה. וכך כתוב במדרש (בראשית רבה פרשת ויצא פרשה ע"ד) "ויאמר יעקב אל אחיו לקטו אבנים, כמה אחין היו לו... אלא אלו בניו שהוא קורא אותן בלשון הקודש אחיו"

גם בסוף הפרשה לאחר שיעקב ולבן כורתים ברית נאמר (ל"א נ"ד) "ויזבח יעקב זבח בקר ויקרא לאחיו לאכל לחם ויאכלו לחם וילינו בקר" שוב אנו רואים שיעקב קורא לבניו אחיו. כדאי לזכור שבאותה שעה ראובן בכור בניו של יעקב הוא בערך בן שתים עשרה שנים בלבד. שהרי יעקב נמצא עשרים שנה בבית לבן, כמו שיעקב אומר "זה לי עשרים שנה בביתך עבדתיך ארבע עשרה שנה בשתי בנותיך וישש שנים בצאנך" כזכור רק לאחר שבע שנים בבית לבן יעקב נושא את לאה לאישה. כמובן שייתר בניו של יעקב קטנים ממש, ובכל זאת מכנה אותם יעקב אחיו.

על קריאתו של יעקב לבניו אחיו, כותב הנצי"ב (העמק דבר ל"א, מ"ו)

"צריך טעם למה באמת לא ציווה לעבדיו ושפחותיו לעשות כן, ותו (ועוד) למה כתיב 'לאחיו' ולא 'לבניו'? אלא בשביל שהיה בזה העניין מידת יעקב לשבת בטח ושלום עם אנשים, ואף על גב שלבן הקניטו הרבה, ובפרט בסוף דבריו אמר לו 'כל אשר אתה רואה לי הוא', מכל מקום לא חש יעקב לזה, וביקש לרדוף אחר השלום ולעשות לגימה לקרב את לבבו, ורצה עוד להרגיל בניו למידה זו הנפלאה, על כן ציווה אותם ללקט אבנים לשם כך, ואם היה אומר: בניי, לקטו אבנים, לא היה נקלט בלבבם דרך מוסרי בזה, ואמרו בלבם כי עושים בציווי אביהם, על כן קרא: אחיו, ליקטו אבנים, להגיד יושר מידה זו שגם בלי גזרת אב, יפה לנו לאחוז במידה המישיבת לבטח, [= מידת השלום, לשבת בטח ושלום עם אנשים]."

הנצי"ב שואל מדוע יעקב לא מבקש מעבדיו לאסוף אבנים אלא מבניו, ועוד אם הוא מבקש מבניו, מדוע מתייחס אליהם יעקב כאל אחיו?

הנצי"ב מסביר, כי יעקב ראה ערך גדול בעשיית שלום עם לבן ובכריתת הברית אתו, למרות כל

בנות והורים יקרים,

ברצוננו לעדכן אתכם בנעשה באולפנא בשבוע החולף:

בראש חודש כסלו יצאה כיתת האולפן לפעילות גיבוש בגלידרייט "קצפת" עם המורות אורית והדסה. הבנות הזמינו בעברית את מה שהן רצו לאכול, ואחר כך כולן שיחקו במשחקים חברתיים שונים, כמו: חבילה עוברת ו-21 שאלות. כל הפעילות התנהלה בעברית בלבד והאווירה הייתה שמחה ונעימה.

השלמות **מיום האלמות** שהתקיים בשבוע שעבר,

מגמת כימיה - השתתפה בכנס ארצי "כימיה זה כל הסיפור" שהתקיים במכון וויצמן לציון 100 שנה לתרומתו המכרעת של ד"ר חיים וויצמן, כימאי והנשיא הראשון של מדינת ישראל, לקבלת הצהרת בלפור. ד"ר וויצמן מצא שיטה מהירה, יעילה וזולה להפיק אצטון שעזרה לבריטים במלה"ע הראשונה. בכנס, התלמידות נחשפו לתחומים שונים ומגוונים בהם הכימיה משמעותית בחיי היומיום- תרופות, לוויינים ועוד, ולחשיבות ולאפשרויות של פיתוח קריירה בתחום.

תודה למורת המגמה עדנה פרידמן ולמורה תמר מרכוס שליוותה את הסיור.

פרופ' דניאל זייפמן, נשיא מכון וויצמן

שפתח את הכנס.

מגמת פסיכולוגיה - יום המגמות היה חוויתי ומוצלח וכלל ביקור אחד בתחום הפסיכולוגיה ושני

בתחום הסוציולוגיה.

נפגשנו בבוקר בפתח החנות: "בוידעם" בתלפיות, חנות של בגדים יד שנייה, המעסיקה אנשים הזקוקים לשיקום תעסוקתי במסגרת סל שיקום, עקב קשיים נפשיים. החנות מספקת להם הזדמנות לתעסוקה מוגנת, מקנה להם כישורים וביטחון ומכינה אותם לקראת היציאה לעבודה בשוק החופשי. נפגשנו עם מר גיא אביהוד - היוזם והמנהל של המיזם החברתי היפה הזה, אשר הסביר לבנות את הרקע להקמת המיזם ועל האופן שבו נותנים מענה לצרכיהם הפסיכולוגיים של העובדים, ומשלבים אותם בחברה.

הבנות התעניינו מאוד ושאלו שאלות. (כמובן גם נהנו להסתכל על הבגדים היפים המוצעים למכירה) משם המשכנו אל הטיילת בארמון הנציב, להצטרף לחגיגות הסיגד של העדה האתיופית. במסגרת לימודי הסוציולוגיה אנו לומדים על מאפייני התרבות וזו הייתה הזדמנות נפלאה להכיר מקרוב תרבות שהיא חלק מהחברה הישראלית. הבנות קיבלו "דף מלווה סיור" ויצאו לראיין /לצלם ולחוות. כמו כן, נפגשנו עם הגב' ענת ביצ'ה שעלתה לארץ מאתיופיה בגיל 12.

ענת סיפרה לנו על חוויותיה מחג הסיגד בכפר שלה באתיופיה, על העלייה שלה לארץ (חצי שנה של הליכה ברגל!) וכו'... גולת הכותרת הייתה המאכלים המסורתיים האתיופיים שענת הכינה עבורנו. הבנות טעמו ונהנו מאוד.

תודה למורת המגמה מרים רוזנבאום, ולמורה נעמה צוברי שהתלוותה גם היא לסיור וסייעה רבות, ולבנות הנפלאות של מגמת מדעי החברה שהעניין והבגרות שגילו, ושיתוף הפעולה המלא, הוא שאפשר את הצלחת היום הזה.

כמידי שנה פועלת באולפנא "נבחרת תנ"ך" - קבוצת מצוינות בתנ"ך. בכל שבוע ביום חמישי בשעה 9:35, נפגשת נבחרת התנ"ך בהובלת הרב דוד מוריה, בחדר המחשבים לחידון אתגרי ממוחשב על מספר פרקים שנלמדו במשך השבוע. בנות נבחרת התנ"ך משתתפות בחידון התנ"ך המחוזי לבנות כיתה י' ומנסות את כוחן גם בחידון התנ"ך העולמי.

בחידון שהתקיים השבוע ביום חמישי, נבחרו נציגות האולפנא לחידון התנ"ך המחוזי.

יעל מאיר מכתה י"א 2, שדמה שני שאולוף מכתה י' 4, שירה זנזורי מכתה י"א 1.

יישר כח לכל הבנות הלומדות בנבחרת אשר השתתפו בחידון וברכת הצלחה לבנות העולות לחידון המחוזי.

על מנת להצטרף לנבחרת התנ"ך יש לפנות בהודעה לרב דוד מוריה 052-4400750

לעידוד לימוד התנ"ך באולפנא, שולחת הנבחרת בין השאר דף פרשת שבוע אתגרי נושא פרסים.

אנו נשתדל לשלוח בכל שבוע קישורית לדף זה.

מצ"ב הדף לפרשת 'ויצא'

השבוע **בשכבת ט'** נערכה פעילות פתיחה לנושא החודש שבו תעסוקנה הבנות בשיעורי חינוך - "מכוונות תורה". הבנות נהנו מכיבוד ושתיה חמה ודנו בדילמות שונות המלוות אותן בחיי היומיום. יישר כוח למחנכות השכבה מיטל בירמן, שימרית פסטרנק, אמונה הוד ואורית גלילי.

קבאל לבת

ביום שני **מגמת ביוטכנולוגיה** יצאה לפעילויות במעבדות בלמונטה באוניברסיטה העברית.

כתה י' עסקה בנושא מיקרוביולוגיה. הבנות בצעו מספר ניסויים בחיידקים ובחנו את התנאים השונים להתפתחותם. לאחר מכן בקרו הבנות בספרייה הלאומית ובאוסף אדלשטיין להיסטוריה של המדע. במהלך הסיור הבנות נחשפו לספרים מקוריים של חלוצי המדע כג' מרי קרי ולבנהוק.

לבנות כתה י"א התקיימה מעבדה בהנדסה גנטית. הבנות הפיקו דנ"א מחיידקים, ובעזרתו העניקו לזן חיידקים תכונות חדשות. הבנות השתמשו בשיטות המובילות כיום לניקוי דנ"א, החדרתו לתאים ואפיונו.

ביום חמישי ה' כסלו התכנסה **שכבת ז'** לקבלת שבת משותפת בהובלת כיתה ז'3. התעלנו בשירה, שמענו דבר תורה מעורר של הרב עודד על מעלת התפילה תודה רבה לעדינה שאמרה דבר תורה מקסים לפרשה, וצופיה שהייתה שותפה בהכנה לבנות שארגנו את החלק המוסיקאלי - יעל מוריה ואדווה וכמובן למורה שרה עוז מחנכת ז'3.

במסגרת לימודי ההיסטוריה וכהכנה ראשונית לקראת המסע לפולין יצאו **בנות שכבת י"א** ליום עיון במכון "שם עולם" לחקר השואה. במהלך היום שמעו הבנות שיחות בנושא התמודדות אמונית ואנושית עם קשיי החיים בשואה, צפו בסרט שעסק ברלוונטיות של שימור זכרון השואה לחיינו ושמעו הרצה שעסקה בגבורת נשים בשואה. תודה רבה לרב אשר שכטר על ארגון היום ולמורות ענת בזק, קרן איפרגן ואילת מרציאנו על ליווי הבנות.

הנהלת האולפנא וצוות המורים

והמורות מברכים

את חניכות בני עקיבא

לרגל שבת הארגון

ה' עמכם

הנהלה וצוות האולפנא

מברכים את המחנכת

שרה חבשוש

לרגל קבלת דוקטורט בתלמוד.

"רבות בנות עשו חיל ואת עליית על כולנה"

במסגרת עבודות החקר, יצאו בשבועיים האחרונים **תלמידות כיתות ט'**, לחקר במרכז הצפרות ובמוזיאון הטבע.

מה עלינו?

במרכז הצפרות למדנו על מגוון הציפורים בסביבה הקרובה, איך לעשות חקר התנהגויות ציפורים במצבים שונים כמו אכילה, ניקיון וסירוק נוצות, הגנה על טריטוריה, חברתיות, לינה וקינון. הרחבנו על יחסי גומלין בין ציפורים לסביבתם: חקר יחסי גומלין בין ציפורים לצמחים (כמו העורבני ועץ האלון) או בעלי חיים (כמו אנפית הבקר והפרות) וכן חקר קונפליקטים עם האדם מחד (כמו קונפליקט עופות נודדים ומטוסים) ומנגד התועלת שניתן להפיק מהם (כמו הדברה ביולוגית).

שיא הביקור היה צפייה בהטבעה של ציפורים, כדי שחוקרים יוכלו לעקוב אחרי התנהגויות, נדידה ועוד.

במוזיאון הטבע התמקדנו בחקר דבורים. במוזיאון ישנן כמה כוורות של דבורים וניתן לעשות חקר על התנהגות דבורים, על הקשר בין גורמים חיצוניים (כמו גשם, טמפרטורה, ריחות ועוד) על מספר הדבורים היוצאות וחוזרות לכוורת בזמן נתון, על הקשר בין הדבורים ובין סוגים שונים של צמחים שבגן הסמוך לכוורות ועוד. ד"ר יבגני רוזצקי, מנהל המוזיאון ומומחה בתחום הדבורים, הדריך את התלמידות ועזר למקד אותן בשאלות חקר שונות.

תודה לנורית אהרוני על ארגון הפעילויות ולמורות שליוו אותן: שרי רקובר, לאה דוידוף, אורית גלילי, שרה ונונו, שירה קלמוס ואלירז סוחוסלבסקי. תודה לצוות מדעים על ארגון החקר ובהצלחה לתלמידות בכתיבת עבודת החקר.

בשבוע שעבר התקיימה תחרות האסטרונומיה הארצית ע"ש אילן רמון. במהלך התחרות התפרסמו שאלות (קשות!), כשבשעה 13:00 ועד השעה 16:00 היה צריך לשלוח תשובות. זו היתה עבודה בלחץ מטורף! אנחנו שמחים לבשר שקבוצת אסטרונומיה של אולפנת חורב עלתה לשלב השני של התחרות הארצית. יישר כוח לתלמידות החרוצות שעבדו וטרחו בשבוע שעבר להגיש את התשובות בזמן. תודה למנטורית משכבת י', הודיה שלמה, שעזרה לתלמידות בחיפוש אחר חומר באינטרנט. בהצלחה בשלב הבא! מי שעדיין רוצה להצטרף לקבוצה מוזמנת בשמחה. נא לגשת להודיה שלמה מכתה י'4 להצטרפות לקבוצה.

יישר כוח לשתי התלמידות רבקה מילס וחווה הרמן **משכבת י"ב** שעלו שתיהן לשלב שני בתחרות האולמפיאדה הארצית בביוטכנולוגיה, בסימן 70 שנה למדינת ישראל. מאחלים לכן הרבה הצלחה! ותודה למורות המסורות תמר נתן וד"ר נעמה פריימן שהכינו והגישו אותן לתחרות. בהצלחה בשלבים הבאים!

מזל טוב לצוות:

לרחל קיערייך להולדת הנכדות

לרחל עמנואל להולדת הנכד

מזל טוב לבנות שחגגו השבוע את יום הולדתן:

שבת שלום

הרב עזדד מייזליש

וצוות האולפנא

